

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 637/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditsa a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Fabriciusovou, Komenského 18B, Banská Bystrica, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 74 Ek 1207/2018 z 22. apríla 2021 a 15. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu a pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 74 Ek 1207/2018 z 22. apríla 2021 (ďalej aj „uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) a 15. augusta 2022 (ďalej aj „uznesenie vydané sudkyňou“; spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenia zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľke v procesnej pozícii povinnej bola exekučným titulom (rozhodcovským rozsudkom) uložená povinnosť zaplatiť sumu 12 658,07 eur s príslušenstvom, ktorej sa oprávnená domáha v predmetnom exekučnom konaní. Poverená súdna exekútorka vydala 11. februára 2021 upovedomenie o zastavení exekúcie, ktorým exekúciu zastavila, pretože uznesením okresného súdu č. k. 2 OdS 9/2019 z 19. augusta 2020

zverejneným 2. septembra 2020 v Obchodnom vestníku č. 169/2020 došlo o oddlžení sťažovateľky formou splátkového kalendára.

3. Proti upovedomeniu o zastavení podala oprávnená námietky, ktorým okresný súd napadnutým uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 22. apríla 2021 vyhovel (výrok I) a upovedomenie o zastavení zrušil (výrok II). Na základe preskúmania exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) považoval okresný súd za preukázané, že pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní je v zmysle § 166c ods. 1 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) nedotknutou pohľadávkou spadajúcou pod pohľadávky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú úmyselným konaním, a teda ide o pohľadávku, ktorá je oddlžením nedotknutá. Proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresný súd uznesením vydaným sudkyňou 15. augusta 2022 ako nedôvodnú zamietol, pretože napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka vyhodnotil ako vecne správne.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatnou vo veci je podľa názoru sťažovateľky otázka, či pohľadávka z titulu náhrady škody spôsobenej konateľom obchodnej spoločnosti podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka je škodou spôsobenou úmyselným konaním alebo nie, keďže od jej posúdenia závisí kvalifikácia pohľadávky ako nedotknutej podľa § 166c ods. 1 písm. d) zákona o konkurze, čo má dopad na oddlženie sťažovateľky formou splátkového kalendára. V súvislosti s takto položenou otázkou sťažovateľka vymedzila svoje námietky proti napadnutým uzneseniam okresného súdu v dvoch rovinách.

5. V prvej vo vzťahu k prieskumu exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) exekučným súdom dôvodí, že *„konkrétne skutkové zistenia v odôvodnení rozhodcovského rozsudku neidentifikovali záver o mojom úmyselnom zavinení. Pokiaľ exekučný súd vyvodil z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku môj úmysel, takýto jeho záver je neobhájiteľný a bez racionálneho základu, pri skutočnosti, že pre rozhodnutie je rozhodujúci. V odôvodnení rozhodcovského rozsudku sú síce obsiahnuté v určitých častiach konštatácie a právne vety o úmyselnom konaní štatutára, avšak v ani jednej časti rozhodcovský súd nekonštatuje, že priamo aj v mojom prípade by sa malo jednať práve o úmyselné konanie. Napriek tomu, že konkrétne skutkové zistenia v odôvodnení rozhodcovského rozsudku neindikovali záver o mojom úmyselnom zavinení, exekučný súd moje úmyselné zavinenie konštatoval. Vo svojom rozhodnutí tak exekučný súd posudzoval môj úmysel, napriek tomu, že v rozhodcovskom rozsudku jeho posudzovanie absentovalo, čím prekročil rámec a úvahy patriace výlučne rozhodcovskému súdu, ktorý o nároku na náhradu škody rozhodoval a tým de facto neprípustne nahradil jeho pozíciu.“* V tejto súvislosti poukázala aj na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 63/2019 z 19. novembra 2019, v ktorom ústavný súd konštatoval, že *„je potrebné, aby v odôvodnení rozhodcovského rozsudku sa určitá forma zavinenia dlžníka konštatovala nie exekučným súdom vyhľadávala a hodnotila, pokiaľ nebola v rozhodcovskom rozsudku skúmaná.“*

6. Druhá námietka sťažovateľky smeruje k rozhodcovskému konaniu, ktoré predchádzalo exekučnému konaniu a v ktorom bol vydaný exekučný titul. Sťažovateľka dôvodí skutočnosťou, že jej písomnosti v rozhodcovskom konaní neboli doručované, a teda nemala možnosť dozvedieť sa, že takéto konanie bolo proti nej vedené. V okolnostiach jej veci *„nemožno považovať za spravodlivé riešenie veci exekučným súdom, ak by právomoc rozhodcovského súdu a tým aj exekučný titul v nespotrebitel'skej veci exekučný súd nemohol posudzovať ani v prípade, ak sa jedná o rozhodnutie zdanlivé, ničotné, z právneho hľadiska neexistujúce a nikoho nezaväzujúce, t. j. nevyvolávajúce žiadne právne účinky.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je vyjadrený nesúhlas sťažovateľky s napadnutými uzneseniami vydanými v exekučnom konaní, ktorými malo dôjsť k porušeniu ňou označených práv.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením okresného súdu z 22. apríla 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom:

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

9. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

10. Sťažovateľka využila svoje právo podať proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, o ktorej rozhodovala sudkyňa, ktorá bola zároveň oprávnená a aj povinná poskytnúť ochranu základným právam alebo slobodám sťažovateľky v prípade zistenia, že napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka z 22. apríla 2021 došlo k ich porušeniu. Právomoc sudkyne rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti ústavnou sťažnosťou napadnutému uzneseniu okresného súdu z 22. apríla 2021 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením okresného súdu z 15. augusta 2022 vydaným sudkyňou:

12. Predmetom tejto časti ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudkyňou, ktoré hodnotí ako svojvoľné a z ústavného hľadiska neudržateľné.

13. V súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde prerokoval ústavný súd predbežne ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

15. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

17. Okresný súd v napadnutom uznesení v bode 24 odôvodnenia dostatočne ozrejnil, prečo posúdil pohľadávku vymáhanú v predmetnom exekučnom konaní ako nedotknutú, vychádzajúc pritom z ním vykonaného prieskumu exekučného titulu, či uplatnená škoda bola spôsobená úmyselným konaním. Viazanosť exekučného súdu závermi rozhodcovského súdu uvedenými v odôvodnení rozhodcovského rozsudku vyvodil z nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 63/2019 z 19. novembra 2019 (na ktorý poukazovala aj sťažovateľka) a, aplikujúc ich na vec sťažovateľky, doplnil skutkové zistenia vyššieho súdneho úradníka uvedené v uznesení okresného súdu z 22. apríla 2021 o toto konštatovanie: „*Povinný ako konateľ spoločnosti STAVING AM, s. r. o. nezaplatil záväzky tejto spoločnosti, ktoré jej vznikli z kúpnej zmluvy uzavretej so spoločnosťou KOLEX, s. r. o. Pričom tieto záväzky sa stali nedobytnými práve v dôsledku rozhodnutí povinného ako konateľa spoločnosti. Povinný totižto neurobil ani jeden úkon, ktorý je predpokladaný zákonom v situácii platobnej neschopnosti, v ktorej sa nachádzala jeho spoločnosť. Pričom nezáležalo na tom, či platobná neschopnosť vznikla prvotnou alebo druhotnou platobnou neschopnosťou spoločnosti. Konateľ*

spoločnosti rovnako pochybil, keď nemal finančné krytie na úhradu svojich záväzkov, príp. nemal zabezpečené garancie na krytie záväzkov, na ktoré sa zaviazal v zmluvných vzťahoch. Aj takéto konanie konateľa spoločnosti rozhodcovský súd identifikoval ako konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou, následkom čoho bola vyvodená jeho zodpovednosť ako konateľa spoločnosti v plnej výške za nedobytné pohľadávky veriteľa. Pričom rozhodcovský súd konštatoval, že v danom prípade sa konateľ dopustil úmyselného konania v rozpore s odbornou starostlivosťou, z ktorého následne odvodil jeho zodpovednosť za škodu. Sudca sa teda stotožnil s právnym záverom vyššieho súdneho úradníka v napadnutom uznesení o tom, že pohľadávka, ktorá je predmetom exekučného konania je v zmysle § 166c ods. 1 písm. d) ZoKR nedotknutou pohľadávkou.“

18. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s takto vyjadreným názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Ústavný súd, rešpektujúc zákonné limity rozsahu prieskumu vo vykonávanom konaní, dospel k ústavne konformnému záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudkyňou a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. K námietke sťažovateľky, v ktorej poukazuje na nulitu predloženého exekučného titulu z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok, okresný súd uviedol, že o nej ešte bude rozhodovať, a to v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zastavenie exekúcie. Nad rámec, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, len podotkol, že *„bolo ustálené, že v inom ako spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní exekučný súd nie je oprávnený skúmať právomoc rozhodcovského súdu z dôvodu neplatnosti, resp. neexistencie rozhodcovskej doložky, resp. zmluvy, keďže na uplatnenie takejto námietky existujú v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní iné inštitúty. Možnosť uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu a možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v nesporebiteľských veciach vylučuje skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pričom nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. Z exekučného spisu ako aj z rozhodcovského spisu nebolo dosiaľ preukázané, že by došlo k uplatneniu práv povinného formou podania námietok nedostatku právomoci rozhodcovského súdu (§ 21 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní) a ani k podaniu žaloby o zrušenie rozhodcovského súdu (§ 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní). Preto sudca akceptoval závery rozhodcovského súdu uvedené v odôvodnení rozhodcovského rozsudku pre posúdenie, či sa jedná o oddlžením nedotknutú pohľadávkou“.*

21. Ústavný súd, pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od

celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. V rámci konania o ústavnej sťažnosti ústavný súd zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (m. m. IV. ÚS 361/2010).

23. V danom prípade je potrebné ústavnú sťažnosť v tejto časti považovať za predčasnú, a teda neprípustnú, pretože smeruje proti rozhodnutiu okresného súdu, ktoré v otázke nulity exekučného titulu z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok nie je rozhodnutím „konečným“, keďže, reflektujúc bod 25 odôvodnenia napadnutého uznesenia vydaného sudkyňou, riešenie predmetnej otázky nebolo okresným súdom posúdené, ale bolo ponechané na posúdenie v konaní o návrhu sťažovateľky (povinnej) na zastavenie exekúcie. Podľa zistení ústavného súdu v čase jeho rozhodovania o predmetnom návrhu nebolo ešte okresným súdom rozhodnuté.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie o návrhu sťažovateľky (povinnej) na zastavenie exekúcie ešte prebieha a sťažovateľka námietky týkajúce sa prípadného porušenia svojich práv bude môcť uplatniť v rámci prostriedkov procesnej obrany, ktoré jej právny poriadok garantuje, napadnuté uznesenie okresného súdu vydané sudkyňou v tejto časti nie je spôsobilé výrazným a nereparovateľným spôsobom zasiahnuť do sféry ústavou a dohovorom zaručených práv sťažovateľky. Všetky prípadné porušenia práv sťažovateľky sú povinné zhojiť všeobecné súdy. Za danej situácie neostávalo ústavnému súdu iné, než ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

25. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že o prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva garantovaného v čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudkyňou a porušením základného práva sťažovateľky upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu